

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2010. október 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csalás vétségének kísérlete és más bűncselekmény miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2010. április 7. napján kihirdetett Kb.II.94/2009/19. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat az ellene csalás vétségének kísérlete (Btk. 318. § (1)-(2) bek.) miatt emelt vád alól **felmenti**.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést megrovás intézkedésre **enyhíti**.

A lefokozás katonai mellékbüntetést és a halmazati büntetésre utalást **mellőzi**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s :

A Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2010. április 7. napján kihirdetett KB.II.94/2009/19. számú ítéletével a vádlottat a Btk.318.§ (1), (2) bekezdésébe ütköző csalás vétségének kísérlete, és a Btk.276.§-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 200 napi tétel, napi tételenként 200 Ft pénzbüntetésre és lefokozásra ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Az elsőfokú tárgyaláson jelen lévő katonai ügyész 3 nap gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd az ítéletet tudomásul vette.

A vádlott és védője szintén 3 nap gondolkodási időt tartottak fenn nyilatkozatuk megtételére, majd a védő törvényes határidőben védence felmentése érdekében fellebbezést jelentett be. Indokolása szerint a vádlott a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, mivel a vád tárgyává tett időszakban élettársával és közös kiskorú gyermekével egy háztartásban élt, ezért a nevelési segély igénylésekor nem ejtette tévedésbe alakulatát, kérelme a törvényi feltételeknek megfelelt. Bizonyítékként csatolta a gyanúsított és élettársa közös számlájára vonatkozó számlakivonatot, és a másodfokú eljárásban további tanúk kihallgatására tett indítványt.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.II.62/2010. számú átiratában az első fokú ítélet tényállásának kiegészítését indítványozta, amely után az ítéletet már felülbírálatra alkalmasnak tartotta. Egyetértett a vádlott bűnösségére levont következtetéssel, a vádlott cselekményeinek minősítésével is és a kiszabott büntetést is alkalmasnak találta a büntetési célok elérésére. Ezért az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő perbeszédében kifejtette, hogy álláspontja szerint nem nyert bizonyítást, hogy a vádlott elkövette a terhére rótt bűncselekményt. Megismételte azt a fellebbezésében írt állítását, hogy a nevelési segély igénylésekor védenca együtt élt az élettársával. E körülményt alátámasztotta az élettárs vallomásán kívül a vádlott testvérének nyilatkozata, ezért kifogásolta az ítélet azon megállapítását, amely szerint nem fogadható el a vádlott védekezése, és e védekezést alátámasztó tanúk azon vallomása, hogy a kérelem előterjesztésekor a terhelt tanú1 élettársi kapcsolatban, gyermekével pedig közös háztartásban élt. Utalt a védő arra is, hogy védenccével szemben az alakulat a méltatlansági eljárást lefolytatta e cselekmény miatt, az eljárást azonban megszüntették, miután megállapították, hogy a vádlott jóhiszeműen járt el és legfeljebb gondatlan volt, amikor a kérelmet előterjesztette, károkozási szándék nem vezette. Felhívta a figyelmet, hogy ily módon maga a sértett jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott nem szándékosan tévesztette meg alakulatát. Amennyiben a felmentésre irányuló indítványát a bíróság nem fogadná el, kérte enyhítő körülményként értékelni a sértett megbocsátását.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. Álláspontja szerint a vádlott és védője által felmentés érdekében előterjesztett fellebbezés nem alapos, mivel az az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő tevékenységét támadja. Az elsőfokú katonai tanács által megállapított tényállás lényegében helyes, azt csupán az indítványában írtakkal egyezően tartotta szükségesnek kiegészíteni, ami a tényállás pontosítását jelenti. Indítványozta még a tényállás részévé tenni a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változást. Megismételte az átiratában tett indítványait.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált. Az eljárási szabályok betartását vizsgálva egyetértett a katonai ügyész azon álláspontjával, mely szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor folytatólagos tárgyalásain nem figyelmeztette az ügyészt, vádlottat, és védőt, hogy kérhetik az iratok ismertetését, ezzel megszegve a Be.287.§ (5) bekezdésében írt rendelkezést. Ez az eljárási szabálysértés azonban nem jelentett olyan, a Be.375.§ (1) bekezdésében írt eljárási szabálysértést, amely az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésével vezetett volna.

Az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat egyebekben betartotta, a tárgyaláson a szükséges bizonyítást lefolytatta és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Részletesen vizsgálta, hogy a vádban írt cselekmény elkövetésekor a vádlott és tanú1 között fennállt-e az élettársi kapcsolat, a vádlott közös háztartásban

élt-e a kiskorú gyermekével és mérlegelési jogkörében jutott arra a következtetésre, hogy e körülmények nem állapíthatók meg a vádlott állításával szemben. A tényállásban írtakat a másodfokú katonai tanács is elfogadta, mivel az az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő tevékenysége eredményeként került rögzítésre és e körben a másodfokú bíróság nem tartotta szükségesnek további bizonyítás lefolytatását, nem adott helyt a védő további tanúk kihallgatására irányuló indítványának.

A másodfokú bíróság a tényállást csupán a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változásokkal látta indokoltnak kiegészíteni. Ezért a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján az iratokhoz csatolt 1655/2010/Szü. parancs alapján az ítélet tényállását azzal egészíti ki, hogy: „A vádlott szolgálati viszonya 2010. május 27-ei hatállyal a szerződésben vállalt szolgálati idő elteltével megszűnt.”

E kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítélete már mindenben mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól és azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa így fogadta el felülbírálata alapján.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a védő eltérő tényállás megállapítására irányuló indítványával, amely azt célozta, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy a vádlott élettársi kapcsolatban élt tanú1-gyel, ezért jogosult volt az általa igényelt nevelési segélyre. A Be.351.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A Be.352.§ (3) bekezdése szerint pedig a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve ha az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat felmenti vagy az eljárást megszünteti. Az előzőekben írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság nem mérlegelhette felül az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékokat, az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége alapján - amely a logika szabályainak megfelelt - megállapított tényálláshoz a másodfokú bíróság is kötve volt.

A vádlott és védője felmentés érdekében bejelentett fellebbezést azonban a másodfokú bíróság részben alaposnak találta.

Az elsőfokú katonai tanács ítéletének indokolásában (5. oldal 6. bekezdése) az általa megállapított tényállás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott legalább belenyugodott magatartása következményeibe, azaz csalási cselekményét szándékosan valósította meg. Az elsőfokú bíróság tehát úgy foglalt állást, hogy a vádlott eshetőleg szándékkal valósította meg a terhére rótt vagyon elleni bűncselekményt.

A másodfokú bíróság maga is egyetértett a vádlott szándékára levont első bírói következtetéssel. A vádlott tulajdonképpen a valóságnak megfelelően töltötte ki azt az adatlapot, amelyen a nevelési segélyt igényelte (nyom. iratok 2-b.nsz.). Pontosan

tüntette fel gyermekének lakcímét, amely nem egyezett a saját lakcímével, amelyről az alakulatának is tudomása volt, és mellékelte azt a hatósági bizonyítványt is, amelyet a Magyar Államkincstár bocsátott ki, és amely tartalmazza, hogy tanú1 egyedülállóként részesült családi pótlékban. A nevelési segély iránti kérelem valótlan részét - vagyis, hogy a gyermek vele él közös háztartásban - maga a formanyomtatvány szövege rögzíti, amit kétségtelen tény, hogy a vádlott aláírt. A vádlott vallomásaiban következetesen úgy nyilatkozott, hogy nem volt elég figyelmes, amikor tájékozódott arról, hogy milyen feltételek megléte esetén kérelmezhet nevelési segélyt (5.nsz. alatti gyanúsítottai jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés, 6.nsz. alatti tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal első bekezdés). A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezekből a tényekből nem vonható le az a következtetés, hogy a vádlott jogtalan haszonszerzés végett valósította volna meg cselekményét. Csupán az a következtetés vonható le, hogy a vádlott eshetőleges szándékkal cselekedett. Előre látta cselekményének következményeit és abba belenyugodott, de nem akarta alakulatát megkárosítani és jogtalan haszonra szert tenni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint hanyag gondatlanságára azért nem lehet következtetni, mivel a vádlott a 2-b.nsz. alatti nyomtatvány tájékoztatása alapján tette meg a nyilatkozatát.

A Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző csalást az valósítja meg, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. A csalás célzatos bűncselekmény, ezért csak egyenes szándékkal valósítható meg.

Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a vádlott eshetőleges szándékára levont következtetés után őt csalás vétségének kísérletében bűnösnek mondta ki. A csalás ugyanis eshetőleges szándékkal nem valósítható meg.

Mivel a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a vádlottat egyenes szándék nem vezette cselekménye elkövetésekor, ezért őt az ellene a Btk.318.§ (1), (2) bekezdésébe ütköző csalás vétségének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 6.§ (3) bekezdés a/ pontjára figyelemmel, a Be. 331.§ (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállásból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, amikor a magánokirat-hamisítás vétségét a terhére rőtta. Az általa mérlegelt tényállás szerint a vádlott akkor nem élt egy háztartásban gyermekével. A vádlott ennek ellenére olyan nyilatkozatot tett, hogy vele együtt él, ezért e tekintetben az általa felhasznált magánokirat valótlan tartalmú. E magánokiratot felhasználta, ezért elkövette a Btk.276.§-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségét. E bűncselekmény pedig eshetőleges szándékkal is megvalósítható, ha az okiratot abban a körben használja fel, ahol az joghatás kiváltására objektíve alkalmas. (BH. 1998/156.) A közbizalom elleni bűncselekménnyel kapcsolatban a másodfokú bíróság nem hozhatott felmentő rendelkezést.

A másodfokú bíróság a felmentő rendelkezésre is figyelemmel viszont eltúlzottnak találta a vádlottal szemben alkalmazott pénzbüntetést. Nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy a vádlott már egy háztartásban él nevű gyermekével, élettársi kapcsolatban áll tanú1-gyel, így a cselekménye társadalomra veszélyessége oly mértékben csökkent, hogy vele szemben a legenyhébb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést a Btk.71.§ (1) bekezdésében írt megrovás intézkedésre enyhítette és mellőzte a halmazati büntetésre való utalást. A másodfokú bíróság ugyancsak a vagyon elleni bűncselekmény felmentő rendelkezése miatt a vádlottal szemben kiszabott lefokozás katonai mellékbüntetést mellőzte, mivel az a megrovás mellett nem lehetséges, másrészt a vádlott nem is vált méltatlanná a rendfokozat viselésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítélete törvényes, ezért azt - helyes indokainál fogva - a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete ellen a Be.386.§ (1) bekezdés c/ pontja alapján van helye fellebbezésnek.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1), (2) bekezdésén alapszik.

, 2010. október 27.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. szavazó bíró

A kiadmány hitelül:

Kígyósi Józsefné
bíróügyi ügyintéző